GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 286. Duminecă, 21 Decemvre. 1886.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Ianuariu 1887 st. v., se va începe **unŭ nou abonamentŭ**, la care invitămŭ pe toți onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
pe trei lunĭ	3 fl.	pe trei lunĭ	10 francĭ
„ șese „	6 „	„ șese „	20 „
„ unŭ anŭ	12 „	„ unŭ anŭ	40 „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Abonațilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fășiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovŭ, 20 Decemvre 1886.

Partisanii maghiarismului violentŭ, de câte orĭ vorbescŭ orĭ scriu despre naționalitățĭ, suntŭ cu miere pe buze și suntŭ fórte darnicĭ când e vorba de asigurărĭ góle și fără prețŭ, că ei n'au nicĭ o intențiune dușmană față cu Nemaghiarii. E caracteristicŭ și ciudatŭ modulŭ cum facŭ ei aceste asigurărĭ.

Chiar și fiiulŭ ministrului-președinte, tînĕrulŭ deputatŭ alŭ Ocnei-Sibiiului, deși abia acum a întratŭ în viața publică, cunóșce și practică deja șiretele apucăturĭ ale teroriștilorŭ de adĭ. Precum scimŭ, elŭ a ḍisŭ în discursulŭ sĕu că statulŭ este specificŭ maghiarŭ, pentru că l'ar fi creatŭ „geniulŭ maghiarŭ“ și că guvernulŭ va lucra în presentŭ și 'n viitorŭ ca sĕ rĕmână maghiarŭ, dér a adausŭ totodată, că guvernulŭ nu va împiedeca nicĭodată, ca naționalitățile sĕ-șĭ cultive și sĕ-șĭ desvolteze limba și cultura.

Nu ne surprinde, când vedemŭ că fiiulŭ primului ministru ignoréză, că regatulŭ s-tului Stefanŭ a fostŭ până mai erĭ unŭ statŭ federativŭ și că limba latină a fostŭ mediulŭ, prin care comunicau între sine mădularele acestei federațiunĭ; ignoréză, că representanții cei mai de frunte ai „geniului maghiarŭ“, care a apĕratŭ și susținutŭ acestŭ statŭ, au fostŭ de viță română. Ne surprinde însĕ cutezarea, cu care tînĕrulŭ Tisza a susținutŭ, că guvernulŭ ungurescŭ stăruindŭ ca locuitorii acestui statŭ sĕ ducă o viéță specifică maghiară, nu-i va împiedeca în desvoltarea individualității lorŭ nemaghiare.

Este o contradicțiă flagrantă și o imposibilitate, ce se susține aicĭ și ce-o susținŭ toțĭ matadorii maghiarismului violentŭ în vorbirile lorŭ și în pressă. Ca sĕ ne facemŭ Maghiarĭ cu trupŭ și sufletŭ și totușĭ sĕ rĕmânemŭ credincioșĭ naționalității și culturei nóstre românescĭ, este unŭ nonsens, o absurditate din cele mai marĭ.

De ce âmblațĭ cu mâța în sacŭ? Spunețĭ mai bine sincerŭ, care vĕ este scopulŭ! Fițĭ cel pucinŭ așa de sincerĭ cum a fostŭ voinicosulŭ președinte alŭ reuniunei scolare maghiare din Pesta, primarulŭ Carolŭ Gerloczy!

Acestŭ Gerloczy, mai înainte Gamperl, a deschisŭ a patra adunare plenară a numitei reuniunĭ în 19 Decemvre 1886 printr'unŭ discursŭ, în care arată, că reuniunile maghiare culturale și scolare nu șĭ-au pusŭ ca țintă sĕ răpéscă altora limba maternă, ci scopulŭ le este numai, ca în tóte întocmirile Nemaghiarilorŭ, chiar și în resultatulŭ educațiunei poporale și alŭ nisuințelorŭ culturale „sĕ aducă la valóre caracterulŭ de statŭ maghiarŭ, cerutŭ de fidelitatea patriotică și de legĭ.“ Și ca sĕ nu stămŭ la îndoiélă, ce se înțelege sub caracterŭ de statŭ numitulŭ președinte a mai datŭ urmĕtórele esplicațiunĭ:

„Credŭ că arŭ fi îndreptățită acea binefăcĕtóre procedere a acestorŭ reuniunĭ, dândŭ ocasiune binevenită tuturorŭ acelora carĭ dorescŭ sĕ învețe limba maghiară, căcĭ după părerea nóstră nu'i putemŭ considera ca adevĕrațĭ patrioțĭ pe aceia, carĭ îșĭ împlinescŭ minimulŭ datoriei patriotice séu nicĭ măcarŭ datoria, ca sĕ nisuiéscă a învĕța limba oficială a statului; după firma nóstră convingere obicĭnuita frasă, cu care singuraticii se silescŭ a'și masca negligerea datoriei lorŭ patriotice, conține o înderătnicia mascată când ḍicŭ: Limba mea nu e maghiară, dér inima mi-este. O astfelŭ de espresiune se ascultă fără displăcere din gura bĕtrânilorŭ și înaintățilorŭ în vêrstă, fiind-că aceștia, cu tótă bunăvoința lorŭ, nu 'șĭ-au putută însușĭ limba nóstră din causa referințelorŭ de educațiune și instrucțiune; dér din gura generațiunei și tinerimei de acum acéstă scusă este numai o formă finŭ esprimată a acelui disprețŭ, ce-lŭ nutrescŭ ele față cu limba patriei nóstre.“

Gerloczy-Gamperl încai ni-o spune curatŭ și netedŭ, că reuniunile scolare și de cultură maghiare n'au scopulŭ de a ne răpi limba maternă ci vreau numai sĕ ne facă Maghiarĭ cu trupŭ și sufletŭ.

Bravo Gamperl! Va se ḍică n'ajunge nicĭ aceea, ca sĕ fimŭ numai cu inima Ungurĭ, ci trebue sĕ fimŭ și cu limba Ungurĭ. Esperimentulŭ acesta l'a făcutŭ d-sa cu sine însușĭ, căcĭ décă nu, cum ar fi ajunsŭ Gamperl președintele reuniunei scolare maghiare și primarulŭ capitalei ungurescĭ.

Dér fiind-că este cu neputință a admite, că se află în țéră atâtea posturĭ de primarĭ și de președințĭ, ca sĕ se pótă căpĕtui toțĭ Nemaghiarii, carĭ s'ar „naționalisa“ a la Gamperl, și fiind-că chiar când s'ar afla este cu neputință sĕ fiă toțĭ Gamperlĭ, de aceea ei preferă în ciuda lui Gamperl sĕ rĕmână ceea ce suntŭ, și cu inima și cu limba.

Din camera română..

Cu ocasiunea disensiunei asupra rĕspunsului la Mesagiulŭ Tronului s'au rostitŭ în camera română unele importante discursurĭ, din carĭ voimŭ sĕ reproducemŭ și noi părțile principale.

Incepemŭ c'unŭ estrasŭ din discursulŭ d-lui P. P. Carp, din partida junimiștilorŭ:

D-nulŭ P. P. Carp: ...Unŭ altŭ sfatŭ ne mai dă d. ministru alŭ cultelorŭ: sĕ ne închinămŭ 'naintea omnipotenței d-lui Brătianu. Ne ḍice: unŭ omŭ, care a făcutŭ atâtea lucrurĭ, care s'a luptatŭ tótă viéța lui, care a obținutŭ resultate atâtŭ de eminente pentru țéră, care a făcutŭ resbelŭ, care a făcutŭ regalitate, care a creatŭ România: are dreptulŭ la obediența tăcută a întregei țĕrĭ. Nu sciu până la ce punctŭ teoria acésta e esactă; în genere țĕrile n'au nevoe și nicĭ nu trebue sĕ fiă recunoscĕtóre unui omŭ; unŭ omŭ a putută sĕ facă marĭ servicii țĕrei sale; nu șĭ-a împlinitŭ decâtŭ datoria; și când țéra vede că i-a datŭ totŭ ce'i putea da, 'i ḍice: lasă pe alții sĕ-șĭ jertféscă puterile în serviciulŭ meu. Nu vorbescŭ pentru casulŭ de față; o ḍicŭ în genere, acésta e teoria. Décă ne vomŭ pune pe tĕrêmulŭ ómenilorŭ celorŭ marĭ, vețĭ vedea unde ajungemŭ; dér sĕ admitŭ că așa e, și recunoscŭ că d. Brătianu e celŭ mai capabilŭ; recunoscŭ că e celŭ mai dreptŭ; recunoscŭ că e celŭ mai delicatŭ dintre d-vóstrĕ. (Aplause). Acesta o recunoscŭ totdéuna, dér o simtŭ mai alesŭ atuncia, când elŭ lipsește din mijloculŭ d-vóstrĕ. (Aplause). Dér pentru acésta óre trebue sĕ recunoscemŭ că tóte dela dênsulŭ au fostŭ făcute: neatêrnarea, regatulŭ, crearea României moderne? După noi, tóte acestea au fostŭ făcute de doi ómenĭ și numai o mică parte de d. Brătianu; de doi ómenĭ, din carĭ unulŭ e cheia de boltă și celălaltŭ temelia suveranității naționale; acești doi se numescŭ: unulŭ, Regele Carolŭ și alŭ doilea dorobanțulŭ românŭ! (Aplausĕ).

D. Brătianu singurŭ a recunoscutŭ în Cameră, și „Monitorulŭ“ e de față, că a trecutŭ Dunărea fără sĕ scie majoritatea și fără învoirea ei prealabilă. Cine scie cu ce ajutorŭ și sub ce îndemnŭ, d. Brătianu a avutŭ curagiulŭ de a face unŭ asemenea faptŭ, fără sĕ céră sprijinulŭ și învoirea majorității, acela póte sĕ scie mai bine cui incumbă și rĕspunderea și meritulŭ întreprinderei. Cine scie, cu ce tactŭ politicŭ, ce energiă morală (și curagiulŭ fisicŭ e unŭ ce mai desŭ, dér energia morală e unŭ ce mai rarŭ), cine scie, ḍicŭ, cu ce energiă morală s'a luptatŭ Regele, ca sĕ pótă România lua loculŭ ei în acestŭ resbelŭ, cum merita sĕ ia, față cu pretențiunile aliațilorŭ, acela scie că cea mai mare parte din merite îi revinŭ numai Lui, și când vorbescŭ astăḍĭ cu Coróna, îi aducŭ sincerile mele omagii. (Aplause).

Dorobanțulŭ! îmĭ permitețĭ sĕ vorbescŭ de unŭ incidentŭ dela Plevna. Când batalionulŭ de vênătorĭ atacase reduta Grivița, în câteva minute perduse aprópe trei sferturĭ din efectivulŭ sĕu și a trebuitŭ sĕ se retragă. In dosulŭ batalióneIorŭ de vênătorĭ erau regimentulŭ alŭ 14-lea și alŭ 16-lea, și când s'au întorsŭ vênătorii sfărîmațĭ și înspăimêntațĭ, se striga: Turcii vinŭ! și nămolulŭ de vênătorĭ, carĭ venea înapoi, a atrasŭ unŭ momentŭ după sine și regimentele, care 'i susțineau, în vremea aceea Turcii eșiră din redută și înaintară contra regimentelorŭ; deodată unulŭ séu doi din dorobanțĭ se întorcŭ fără ordinŭ și începŭ isolatŭ focurĭ; exemplulŭ lorŭ se lățesce, focurile isolate devinŭ focurĭ de plutóne, focurile de plutóne devinŭ salve de batalióne, linia mișcătóre a inamicului se transformă în unŭ ḍidŭ de trupurĭ mórte și cu Turcii învinșĭ intră dorobanții în redută. (Aplause).

Pe când acestea nu se șciau și pe când se raportase la quartierulŭ generalŭ, că ataculŭ a fostŭ rĕspinsŭ, în cartea măréță a eroismului românŭ obscurulŭ dorobanțŭ înscrisese cu sângele lui o nouă pagină și mai gloriósă de câtŭ acelea din trecutŭ. (Aplause).

Și pentru că dorobanțulŭ ne-a creatŭ elŭ acéstă situațiune, voițĭ d-vóstră sĕ profite aceia, carĭ n'au nicĭ unŭ meritŭ? Vĕ asigurŭ că nu pentru cumularḍĭ a muritŭ dorobanțulŭ la Plevna (Aplause).

Vĕ asigurŭ că sângele acelŭ generosŭ nu are sĕ facă sĕ créscă plante parasite. Din jertfele făcute acolo au sĕ iasă, sperŭ, ómenĭ de unŭ temperamentŭ mai tare decâtŭ acela alŭ multora carĭ vorŭ sĕ tragă pentru dênșii și numai pentru dênșii folóselorŭ sacrificiile țĕrii. (Aplause).

De aceea, d-lorŭ, pe Rege și pe dorobanțŭ îlŭ revendicămŭ pentru noi toțĭ, nu numai pentru stânga și nu numai pentru drépta, căcĭ și stânga și drépta suntŭ pre amicĭ pentru o haină atâtŭ de glorióșă. Pe Rege și pe dorobanțŭ îlŭ revindică țéra; alŭ nostru este și'lŭ vomŭ păstra.

De aceea nicĭ în acéstă privința vedețĭ că sfaturile date de d-nu ministru alŭ instrucțiunei publice nu se potrivescŭ. Și când ne cerețĭ sĕ ne închinămŭ omnipotenței, ne refusămŭ la acéstă închinăciune; refusulŭ nostru de obediență nu împedică însĕ omnipotența de a exista, și mărturisirea d-lui Sturza ar fi de ajunsŭ ca s'o probeze. Nu vréu însĕ sĕ mĕ servŭ de mărturisirile adversarului, vréu sĕ vĕ arĕtŭ, carĭ suntŭ semnele distinctive și carĭ suntŭ relele efecte ale omnipotenței. Sĕ nu luăm exemple dela noi, sĕ luămŭ casulŭ celŭ mai ilustru din istoriă, care a servitŭ de prototipŭ la tóte; sĕ studiămŭ metoda lui Cesarŭ. Gândițĭ că elŭ a rĕsturnatŭ ruagiulŭ libertăților romane? Nu, era prea inteligentŭ pentru acesta. Edilii, pretorii, censorii, consulii, comiții, tribunii, tóte rĕmăsese în picióre, dér numai în modŭ aparentŭ, căcĭ exercițiulŭ adevĕratŭ alŭ puterei nu'lŭ avea Cesarŭ, ci libertinii lui.

D. Generalŭ D. Lecca: Norocŭ că noi suntemŭ bĕtrânĭ, (Aplause, ilaritate).

D. P. P. Carp: Sub scutulŭ acestorŭ forme exteriόre, carĭ rĕmâneau întregĭ, erau o sumă de indivizĭ, carĭ aveau încrederea și urechia lui Cesar, carĭ concentraseră în mânile lorŭ tótă puterea și acésta se șcia așa de bine în publicŭ, încâtŭ cetățenii se închinau ca

mai înainte cu respectŭ la consulĭ; dér când aveau o afacere se duceau, nu la consulĭ, ci la cutare séu cutare libertinŭ. Ei bine, noi susţinemŭ că: cam aşa se face şi la noi, şi când se întreba d-nulŭ Maiorescu ierĭ: bine, pentru-ce ese cutare séu cutare ministru, pentru-ce nu ne daţĭ séma de ce a eşitŭ şi de ce a întratŭ? Intrebarea are unŭ rĕspunsŭ uşorŭ: a eşitŭ şi a întratŭ, pentru-că aşa o cerŭ formele exteriόre. Dér, precum nu represinta nimicŭ când a întratŭ, aşa nu represintă nimicŭ când ese.

Realitatea puterei stă aiurea, şi acésta este cu atâtŭ mai periculosŭ, cu câtŭ acolo nu este înconjurată de nicĭ o responsabilitate, nicĭ aparentă, nicĭ reală.

Ei bine, unde ne duce unŭ asemenea sistemŭ? Ne duce la unŭ ce fatalŭ, ne duce la o stare de lucrurĭ periculόsĕ, în care acela, care a voitŭ sĕ se servéscă de instrumente, şi numai de instrumente, devine la rĕndulŭ lui instrumentulŭ înstrumentelorŭ sale. (Aplause).

Elŭ se încércă sĕ resiste şi nu póte; când vorbescĭ în patru ochĭ cu dênsulŭ, elŭ ḑice: mĭ-e scârbă de ceea ce se petrece, şi când vedĭ uimitŭ că nu face nimicŭ, înţelegĭ fórte bine, că suntŭ forţe, carĭ suntŭ mai superióre de cât intenţiunile carĭ le-a avutŭ şi carĭ le ar putea avea; că o asemenea stare de lucrurĭ duce directŭ la corupţiune, orĭ-care ar fi puterea aparentă cu care vĕ făliţĭ astăzĭ. Că o asemenea stare de lucrurĭ trebue sĕ ducă la o cădere fatală, şi cutezŭ a ḑice desastrósă şi pentru partidulŭ liberalŭ şi pentru ţéră, acéstă este atâtŭ de logicŭ, încâtŭ nu trebue mare prevedere pentru ca s'o spunemŭ. Câtŭ însĕ mai stă încă vĕ cerŭ sĕ respectaţĭ nu libertăţile positive, dér celŭ puţinŭ libertăţile civile, şi acestea nu se potŭ respecta pe câtă vreme justiţia va fi mănuită cum o mănuiţĭ astăḑĭ: unŭ primarŭ ameninţă pe unŭ judecătorŭ, că décă nu va vota pentru elŭ, are sĕ fie destituit; acéstă ameninţare la prima vedere, n'ar fi pututŭ fi considerată de câtŭ ca o vană fanfaronadă. Când însĕ destituirea acelui judecătorŭ apare în „Monitorŭ«, câte-va ḑile după acésta, atuncĭ fanfaronada devine unŭ ce seriosŭ şi faptulŭ; acésta ne deschide vederea asupra unorŭ negre perspective.

Ei! că în asemenea condiţiunĭ se póte întâmpla ce s'a întâmplatŭ la Botoşanĭ, că în asemenea stare de lucrurĭ se póte întâmpla ca cetăţenii desperaţĭ sĕ vină sĕ strige în gura mare: josŭ cu hoţii dela primăriă! Acésta nu mĕ miră. Acolo vĕ duce omnipotenţa, şi propriele d-vóstre greşelĭ vĕ împingŭ de a nu mai putea guverna decâtŭ cu soldatulŭ şi cu procurorulŭ. (Desaprobărĭ.) Nu credŭ, nu credŭ, că trebue sĕ facŭ asemĕnărĭ nenorocite; credŭ însĕ că rĕulŭ a ajunsŭ la aşa stare, în câtŭ a venitŭ momentulŭ ca cu toţii sĕ'lŭ oprimŭ, şi décă credeţĭ că tăcerea aparentă a ţĕrei este o încuragiare pentru d-vóstră, nu uitaţĭ exemplele din alte ţĕrĭ, unde poporulŭ a tăcutŭ şi a tăcutŭ până când tăcerea lui a isbucnitŭ în sbuciumărĭ violente carĭ au sdruncinatŭ şi au compromisŭ chiar existenţa acelorŭ state. (Aplause.)

SCIRILE ḐILEI.

Din *Orĕştiă* se scrie către „Sieb. Deutsch. Tgbl.", că magistratulŭ de acolo a fostŭ oficialŭ încunosciinţatŭ despre aceea, că *manevrele de corpŭ în anulŭ viitorŭ, la care va asista şi Maiestatea Sa monarchulŭ, se vorŭ ţinea în împrejurimile Orăştiei.* S'a anunţatŭ şi aceea, că în scopulŭ acesta va sosi în curêndŭ unŭ oficerŭ superiorŭ de statŭ majorŭ.

—x—

»Fremdenblatt" ne spune că negocierile pentru încheierea *convenţiunei comerciale între Austro-Ungaria şi România* vorŭ începe abia în prima jumĕtate a lunei lui Ianuariu. D. Dimitrie Sturdza nu va sosi la Viena decâtŭ pe la începutulŭ lunei viitóre.

—x—

Tribunalulŭ de aci a condamnatŭ pe *Durmes*, fostŭ notarŭ în Ghimbavŭ, la şése anĭ închisóre pentru defraudare.

—x—

Statutele învĕţătorilorŭ poporalĭ românĭ gr. cath. din comitatulŭ Lugoşului au fostŭ aprobate.

—x—

La *şcóla de moşitŭ* din *Seghedinŭ* suntŭ, pentru cursulŭ de véră, ce se face în limbile ungurescă şi germană, sistemisate stipendii de câte 40 fl. pentru douĕspre-ḑece eleve. Petiţiunile, însoţite cu certificate de botezŭ, de moralitate şi de sĕrăciă, sĕ se adreseze către ministeriulŭ cultelorŭ şi instrucţiunei, dér sĕ se trimétă la directorul institutului Dr. Mann până la 31 Ianuariu n.

—x—

Classele I şi II a şcólei române din *Rĕşnovŭ* s'au închisŭ din causa pojarului ce bântue între copii.

—x—

Tribunalulŭ din *Pesta* va judeca la sfêrşitulŭ lui Ianuariu pe mai mulţĭ meseriaşĭ şi calfe dela prăvălii, carĭ au luatŭ parte la turburările în afacerea Ianski.

—x—

Intre judele cercualŭ Aurelŭ *Kerekes* din *Mişcolţŭ* şi între notarulŭ dela judecătoriă Iuliu *Cosma* a fostŭ, în urma unui schimbŭ de vorbe la joculŭ în cărţĭ, unŭ duelŭ cu sabia. Judele a fostŭ rănitŭ la mâna dréptă, aşa că e silitŭ sĕ predea afacerile sale din oficiu pentru mai multŭ timpŭ unui locţiitorŭ.

—x—

Ministeriulŭ de comunicaţiune face cunoscutŭ, că dela 1 Ianuariu 1887 adresaţii indigenĭ au sĕ plătéscă, pe lângă porto, pachetele din străinătate nefrancate, şi agio aurului.

—x—

După cum spune „Marosvidek" dela 24 Decemvre n., cassa oraşului *Têrgu-Mureşului* e gólă puşcă, încâtŭ lefurile funcţionarilorŭ datorate dela 1 Decemvre n. nu s'au pututŭ plăti până acum.

—x—

Comisiunile de asentare a cailorŭ se vorŭ constitui în curêndŭ în tótă ţéra. Listele de numele acestorŭ comisiunĭ se vorŭ înainta ministeriului de honvedĭ până la finele lui Februariu celŭ multŭ.

—x—

Se scrie din *Cernăuţĭ*, că nisce Italienĭ au scosŭ din pămêntŭ în *Gurahumora*, pe când lucrau, o comóră constătătóre din 30,000 galbenĭ în aurŭ. Acum vr'o 30 de anĭ, a fostŭ omorîtŭ de hoţĭ unŭ omŭ avutŭ, anume Tabăcaru. Banii au fostŭ ascunşĭ în pădure până la împărţire, dér hoţii n'au avutŭ parte de ei, căcĭ au fostŭ prinşĭ şi esecutaţĭ la mórte. Italianii au trecutŭ repede în România, lăsândŭ cazanulŭ, în care erau banii, şi 180 galbenĭ împrăştiaţĭ prin érbă la loculŭ unde i-au găsitŭ.

—x—

Guvernulŭ spaniolŭ, înfluinţatŭ de bărbaţĭ cu posiţiune, şi aceştia de bancherii judovĭ spaniolĭ, e hotărîtŭ sĕ priméscă îndĕrĕtŭ jidovimea dându-i drepturĭ şi libertăţĭ. Intr'o scrisóre a senatorului spaniolŭ Lopez Lapuya, care nu póte fi decâtŭ jidovŭ, către deputatulŭ Dr. Bloch din Viena, arată fericirile ce'i aşteptă pe jidovĭ în Spania, ér nu ca în România şi Rusia, unde suntŭ persecutaţĭ (?). În scopulŭ acesta s'a formatŭ în Madridŭ unŭ comitetŭ. — Cum vedemŭ, mântuirea Spaniei atêrnă de jidovime, — tristă sórte! Fiindŭ că în România jidovimea nu póte ajunge, ca în Ungaria, sĕ pórte guvernulŭ de nasŭ şi sĕ conducă destinele ţĕrii, ḑicŭ că suntŭ persecutaţĭ! Ar fi de doritŭ ca cei din România sĕ sfătuéscă pe jidovĭ a se duce în Spania, ţéra făgăduinţei; sĕ bage de sémă însĕ, ca nu cumva pe o parte sĕ ésă din ţéră, şi pe alta sĕ se întórcă, cum se întêmplă cu pretinsele emigrărĭ la America, că mulţĭ esŭ din Moldova şi se stabilescŭ în Muntenia. Totŭ aşa arŭ fi de doritŭ ca jidovii de prin comunele rurale românescĭ de aci sĕ'şĭ îndrepte ochii spre Spania. „Ilustri patrioţĭ" dela »Pester Lloyd" le póte comunica numele comitetului din Madridŭ.

—x—

Se anunţă din *Serajevo*, că în timpulŭ din urmă s'au ivitŭ în *Erţegovina bande de hoţĭ* ce vinŭ din Muntenegru şi, după comiterea unui furtŭ séu jafŭ, se refugiază érăşĭ în Muntenegru. In Serajevo se susţine, că aceste bande suntŭ destinate şi pentru aceea, ca sĕ reamintéscă Erţegovinenilorŭ esistenţa Muntenegrului, pentru casulŭ unei marĭ conflagraţiunĭ în peninsula balcanică.

Societatea sodalilorŭ românĭ *din Braşovŭ* va arangia Joi în 25 Decemvre st. v. 1886, în sala Hotelului Nr. 1, o producţiune şi petrecere colegială cu cântărĭ şi declamaţiunĭ după următórea programă: 1. *Cuvêntŭ de deschidere.* 2. *Potpouri române*, musica militară. 3. *Sub o culme de cetate*, corulŭ Sodalilorŭ. 4. *Dialog*: Tatălŭ şi Fiulŭ, de I. Mureşianu, declamatŭ de d-nii V. Meşotă şi M. Alexandrescu. 5. *Bălcescu murindŭ*, musica militară. 6. *Nóptea pe lună*: Solo, esecutatŭ de d. D. Oprescu. 7. *Stefanŭ celŭ mare*, de V. Alexandri, declamată de d. N. Ionescu. 8. Ouverture, de Kleiber, musica militară. 9. *Sunt soldatŭ*, corulŭ Sodalilorŭ. 10. *Pe malulŭ Dâmboviţei*: Solo, esecutatŭ de d-lŭ D. Hallerŭ. 11. *Unde eştĭ*, musica militară. După producţiune urméză danţŭ. Intrarea de persónă 1 fl. v. a. — Sperămŭ că publiculŭ nostru românescŭ va sprijini şi de astădată printr'unŭ concursŭ numerosŭ producţiunea sodalilorŭ noştri.

O sĕrbătóre la teatru.

Cetimŭ în „Voinţa Naţională":

Adĭ Mercurĭ 17/29 Decemvre, ḑiua aniversară a nascerei M. S. Reginei, sa datŭ din ordinulŭ M. S. o representaţiune, la care au asiststŭ *toţĭ copiii din scólele publice* ale Bucurescilorŭ. Graţiósa Suverană a binevoitŭ a asista la spectacolŭ, compusŭ din următórele piese: *Ştrengarulŭ din Parisŭ, Moşŭ Odinióră* (traducerea lui Bonhomme Jadis). La întrare M. S. fu întêmpinată de d. D. Sturdza, ministrulŭ cultelorŭ şi instrucţiunei publice, d. Spiru Haretŭ, secretarulŭ generalŭ alŭ areluiaşĭ ministerŭ, d. prefectŭ alŭ poliţiei şi d. C. I. Stăncescu, directorolŭ generalŭ alŭ teatrelorŭ. La întrarea Sa în salonulŭ lojei regale cincĭ copile îmbrăcate în costumŭ naţionalŭ, 'I presentară unŭ frumos buchetŭ de florĭ, urândŭ M. S. „sănătate şi fericire."

Cu acestŭ prilegiu d. Stăncescu a ţinutŭ M. Sale următórea cuvêntare:

Maiestate! Vĕ cerŭ voe, ca la acéstă scumpă sĕrbătóre, sĕ mĕ facŭ interpretulŭ comitetului dirigentŭ şi alŭ artiştilorŭ Teatrului Naţionalŭ, pentru a ruga pe M. Vóstră sĕ binevoiască a primi respectuósele şi călduróşele nóstre urărĭ de fericire! Vĕ rugămŭ Maiestate sĕ credeţĭ, că Vĕ suntemŭ adêncŭ recunoscĕtorĭ de înalta protecţiune ce acordaţĭ scenei nóstre, atâtŭ prin presenţa Augustă a M. Vóstre la mai tóte representaţiunile pieselorŭ ce se producŭ pe scena română, câtŭ şi pentru particularulŭ interesŭ ce M. Vóstră acordă acestei înstituţiunĭ, pe care daţi-ne voe de a o pune de-a pururea sub Augusta Vóstră protecţiune! Suntemŭ fericiţĭ că şi astăḑĭ Vĕ putemŭ exprima simţimintele de carĭ totdéună suntemŭ însufleţiţĭ, strigândŭ cu dragoste şi profundŭ devotamentŭ: Sĕ trăiţĭ Maiestăţile Vóstre, Auguştii noştri Suveranĭ, lungĭ anĭ şi fericiţĭ pentru binele şi propăşirea Patriei!

M. S. binevoì a mulţămi d-lui directorŭ generalŭ prin câteva cuvinte fórte măgulitóre, după carĭ întrândŭ în loja cea mare regală, însoţită de d-na Slăniceanu şi d-lŭ Sturdza, fù aclamată de întregulŭ publicŭ ce ascultà nĭ picióre Imnulŭ Naţionalŭ. Sala era splendidŭ iluminată. — Se ridicà apoi cortina şi dómna Aristiţa M. Manolescu, în costumŭ naţionalŭ, recità cu o voce plină şi adevĕratŭ inspirată o Odă închinată M. S. Reginei, care fù în mai multe rĕndurĭ întreruptă de freneticele aplause ale spectatorilorŭ. M. S. fù pătrunsă până la lacrămĭ, în mai multe rêndurĭ, de simţimintele patriotice şi înalte cu carĭ erau cântate minunatele fapte ale M. S. în timpulŭ rĕsboiului, ca Regină şi ântêia femee română gata a'şĭ îndeplini datoriele către ţéră şi poporŭ şi în timpŭ de pace ca mamă şi ocrotitóre a celorŭ ce suferŭ şi a orfanilorŭ.

D-na Manolescu a fostŭ rechiămată şi viu aplaudată pentru modulŭ magistralŭ şi putemicŭ cu care a esprimatŭ gândirile poetului.

După aceea începù spectacolulŭ, în timpulŭ căruia d-lŭ Gr. A. Manolescu recità versurile următóre scrise de d-sa; ér d. Nottara declamà balada lui Bolintineanu, „Mihnea şi Baba". O bună ocasiune pentru atâţĭ copii sĕ înveţe a ḑice acéstă bucată, care de altfelŭ nu avea altŭ meritŭ în acéstă împrejurare, decâtŭ acela de a se găsi pe buzele tuturorŭ mititeilorŭ ce se aflau în sală.

Étă versurile d-lui Manolescu:

17 (29) Decemvre.

E ḑiua norocită în care Dómna nóstră
Vĕḑŭ lumina ḑilei. Natura-atuncĭ gelósă
A ḑisŭ Dumneḑeirei: ‚Tu ai facutŭ Femeea,
»Din ea voiu sci a face Poeta.' — Şĭ O făcŭ

Er Domnulŭ Ţĕrei nóstre, Celŭ dintre-aleşĭ alesulŭ,
Făcŭ din Ea Regină, Regina fericită
Pe care, cu iubire, noi adĭ sĕrbătorimŭ.

In trei fiinţe sacre Ea este întrupată:
Poetă şi Regină şi Mamă exemplară...
Dumneḑeirea numai s'asémănă cu ea!

La eşire, Maiestatea Sa fù din nou aclamată de repeţite orĭ; părăsindŭ sala graţiósa suverană era fórte veselă. Petrecuse câte-va óre de plină mulţumire în mijloculŭ *copiilorŭ sĕi!*

Manifestaţiunile Grăniţerilorŭ.

Adresa Grăniţerilor din cercul Rodnei.

(Urmarea subscrierilorŭ la adresa de aderare şi recunoscinţă către d-nii Dănilă Lica şi Gavrilă Manŭ.)

Vasile Spaimacu, Simionŭ Marcuşu, Ionŭ Par. Popŭ, Ciforu Ianus, George I. Niculaiu, Iovŭ Jarda, Ionŭ Mironŭ, George Ónea, Ilie Alexi, Tóderŭ Andreoi, Dumitru Resvanţa, Ioanŭ Dumitraşiu, Iacobŭ Sfrangen, Alexandru Gagea, Ionŭ Sorecău, Iacobŭ Haliţă, Domide Lazaru, Ionŭ Mecicu, Maximŭ Niţiu, Alexanru Flore, Ionŭ Puiţĕu, Maftei Puitzeu, Alexandru Buia, Artene Alexi, Iosefŭ Marica, Danilă Flore, Nistorŭ Gaboru, Toma Resvanţe, Stefanŭ Lupşiorŭ, Ionŭ Gavrilă Hăruiza, Toaderŭ Darabanŭ, Alexa Popŭ, Cosma Lupşorŭ, Artene Mutu, Toaderŭ Popŭ, Alexandru Musteaţă, Pavelŭ Petri, Domiza Popŭ, Mihai Sfrangeu, Maximŭ Haliţia, Costanŭ Ciaciulŭ, Maftei Partene, Nistorŭ Popŭ, Ionŭ Flore, Iacobŭ Cârcu, Necita Ogăgau, Alexa Buia, Alexandru Steopoe, Emiliu Steopoe, Grigore Lupoiă, Irimie Siorobetea, Stefanŭ Utalea, Iacobŭ Buia, Alexa Ónea, Constanŭ Ónea, Stefanŭ Bulţia, Vasile D. Jarda, Iosefŭ T. Popŭ, Filipŭ Mustéţă, Ionŭ C. Cârculŭ, Stefanŭ Niţiulŭ, Andrei Neamţu, Larionŭ Ruşti, Gregoriu Larionesi, Nicolau Larionesi, Maxim Gaboru, Roman Rusti, Doniza Gagea, Donisa Constanu, Stefanŭ Marica, Donisa Şiorobetea, Grigore Niculaiu, Silvanŭ Alexi, Gavrilă Tahisiu, Nicolai Cârculŭ, Maximŭ I. Raţioiu, Moisi Andreesi, Ionŭ Rebreanu, Gavrilŭ Alexi, Alexandru Cuculŭ, Cosma Mutulŭ, Leonŭ Niculae, Leonŭ Buta, Vasile Jarda, Lupulŭ Bulbucŭ, Ioanŭ P. Rusu, Gregore Neamţu, Leonŭ Bolfă, Luca Luciu, Greasim Larionesi, Nechita Costanŭ, Costanŭ S. Costanŭ, Nistorŭ Gagea, Filipŭ Rambulea, Eremie Andresi (prin Stefanŭ Usalea), Simionŭ Strugariu, Leonŭ Spaimacu, Tanase Steopóie, Gavrilŭ Buia, Precub Gagea, Stefanŭ N. Popŭ, Danilă Haliţia, Iónŭ Isipŭ, Alexa Marcuşiu, Artene Ionelŭ, Ionŭ Calina, Ionŭ Larionesi Condrea, Echimŭ Clipota, Mihaila Georgescu, Costanŭ Puiţieu, Artene Marcuşiu, Gavrila Gagea, Grigore Jarda (Cim-

brea), Toma Bulția, (prin Sohorca). Filimonŭ Niculai, Nechita Alugeorge, Iónŭ Onea, Ionŭ Alugeorge, Iacobŭ S. Buia, Gregore Leuca, Pantilimonŭ Gâlea, Pantilimonŭ Rusu (Flincău), Tănasa Duhaschi, Ionŭ P. Jarda, Faca Armanŭ, Gavrilă Strugariu, Ionŭ Sohorca, Gavrilă Joja, Lupulŭ Leuca, Moisa Mironŭ, Iftodorŭ Miherlia, Filipŭ Mironŭ, Stefanŭ C. Buia, Arsente Bulbucŭ, Ionŭ L. Costanŭ, Ionŭ Alessi, Scridonŭ V. Popŭ. Macavei Erimie, Masimŭ Giorgieșiu, Filipŭ Hâruția, Manoilă Popŭ, Romanŭ Georgescu, Aritonŭ Costanŭ, Larionŭ Costanŭ, Iacobŭ Costanŭ (prin V. Șiorobeția), Grigore Strugariu, George Budușianu, Maximŭ Rățioiu, Clementŭ Isipoe, Ionŭ Rambulea, Ionŭ Andresi, Tóderŭ Berciu, Trifelia Alesi, vĕduvă, Ionŭ Gr. Popŭ, Anchidimŭ P. Popŭ, Petre Lupóe, Afrimŭ Puițeu, Maria Georgeșiu vĕduvă, Pavelŭ Tahîsiu, Mihailă Morariu, Ioanŭ L. Popŭ, Danilă Ionelŭ, Mitrofanŭ C. Gagea, Ionŭ Scrid, Andresi, Terente Gogota, Artene Spaimacu, Gavrilă Clipota, Scridonŭ Lupșiorŭ, Simionŭ Șorobetea, Ionŭ Sfrengeu, Condrate Leuca, Constanŭ Leuca, Leonte Gagea, Silnanŭ Popŭ, Clementŭ Rambulea, Stefanŭ Petrac, Petre Șorecănŭ, Toaderŭ Tahiciu, Manoilă Calina, Mihailă C. Costanŭ, Ilie Lazarŭ, Mironŭ Algeorge, Vartolomei Macavei (subscriși prin Stefanŭ Utalea, Lenea Petre Petrascu, George Gaborŭ, Ioanŭ Flore Buia, Ioanŭ Dănilă Tahîșiu, Nicolai, Melania Varvari vĕduvă, Leonte Antonŭ, Pavelŭ Georgieșiu, Palagia Tahîsiu vĕduvă, Manoilă Tahîsiu, Filipŭ Popŭ, Toma Rebreanŭ, Ionŭ Ianoșŭ, Gacea Onea vĕduvă, Senea Lupșorŭ vĕduvă, Nastasia Haliță, Luca Strugariu, Ionŭ D. Gagea, Luciana Utalca vĕduvă, Tecla Andresi (prin Stefanŭ Utalea); Gavrilă Hâruța, Niculai Darabanŭ, Toaderŭ Isipŭ, Ioanŭ Gaborŭ, Tecla Latu vĕduvă, Maximŭ Alexi, Vasile Ionŭ Spaimacŭ, Anchidimŭ Popŭ, (prin Șorobelca).

(Subscrierile vorŭ urma.)

Biserică gr. or. în Cetatea de baltă.

Decemvre, 14 v. 1886.

Domnule Redactorŭ! Incă în Nr. 284 din 22 Decemvre anulŭ trecutŭ a apărutŭ în prețuitulŭ D-Vóstre diarŭ „Gazeta Transilvaniei“ o corespondință sub titlul „Scóla de Statŭ în Cetatea de baltă« subscrisă de „Unŭ vecinŭ.“ Târdiu mi-a venitŭ în mână acelŭ numĕrŭ și am recercatŭ pre protopopulŭ atacatŭ sĕ rĕspundă, mi-a rĕspunsŭ, că »n'a venitŭ timpulŭ, și așteptă ca faptele sĕ-ĭ vorbéscă.

Acum însĕ, după ce vĕd că o parte din planulŭ sĕu și l'a realisatŭ, nu atâtŭ pentru »Vecinulŭ,« care scie bine câtŭ sĕ interesează protopopulŭ Todoranŭ de Bisericile și Școlele ce-i suntŭ sub jurisdicțiunea sa, ci mai multŭ pentru publiculŭ cetitorŭ alŭ »Gazetei,“ Vĕ rogŭ a publica acéstă corespondență:

Nu-mĭ aducŭ aminte sĕ fi cetitŭ de prin părțile nóstre ceva seriosŭ și îmbucurătorŭ; atâta potŭ însĕ afirma, că eu cu ochii mei nu am vĕdutŭ nicĭ odată unŭ faptŭ așa de îmbucurătorŭ ca acesta: Tractulŭ Têrnavei inferióre a fostŭ unŭ tractŭ administratŭ provisoriu. In mijloculŭ acestui tractŭ este comuna Cetatea de baltă, devenită reședință protopresbiterală cu finea anului 1884. In acéstă comună de vre-o 9 anĭ s'a fostŭ distrusŭ Biserica gr. or. prin unŭ incendiu pusŭ póte de o mână sacrilegă. Poporulŭ de aicĭ e sĕracŭ, fiindŭ jertfă a 2 încendii marĭ, în decursulŭ acestui deceniu. Visteria Bisericii e sleită; casa parohială a devenită Biserică provisoria, scóla confesională nu esistă de multŭ, ér moralitatea publică e așa, după cum se póte deduce din împrejurările descrise.

Cu începutulŭ anului 1885 s'a introdusŭ actualulŭ protopresbiterŭ, Prea Onor. d-nŭ Nicolau Todoranŭ, în funcțiunile de Protopresbiterŭ alŭ tractului »Têrnavei inferióre“ și de parochŭ alŭ Cetății de baltă. Instalându-se în parochiă a aflatŭ făcute vre-o 65,000 de cărămidĭ și o repartițiune pe poporulŭ respectivŭ de preste 500 fl. v. a. incassabilă. Decĭ edificarea unei Bisericĭ gr. or. în Cetatea de baltă trecea înaintea tuturorŭ de pe aicĭ de · topiă.

Cu tóte acestea, în 23 Noemvre 1886 s'a întâmplatŭ în Cetatea de baltă sfințirea provisoriă a Bisericii și ducerea S. Antimisŭ cu ceremonialulŭ îndatinatŭ și fórte imposantŭ din Biserica provisoria în Biserica de nou edificată în decursulŭ acestui anŭ. Meritulŭ e cu atâtŭ mai mare, când reflectămŭ la puterile materialĭ disponibile. Pre lângă acestea actualulŭ protopresbiterŭ a avutŭ a se lupta și cu inimicĭ din locŭ și de-afară. Cei internĭ la orĭ și ce pasŭ și întreprindere amenințau cu trecere la confesiunea gr. cat. spre a-i nimici planurile; ér cei esternĭ, ca să-i dea dela începutŭ lovitură mortală, îndată după introducerea sa în oficiu, au esoperatŭ înființarea în Cetatea de baltă a unei scóle de statŭ.

Însĕ energiosulŭ nostru protopresbiterŭ, departe de a se retrage, a efectuitŭ cumpĕrarea definitivă a unei case parochiale, a reparatŭ și edificatŭ pe acelŭ fondŭ și și-a pus'o în rêndŭ. După aceea s'a apucatŭ bărbătesce de scóterea petrei necesare, și nu mĕ genezŭ fața de dênsulŭ a spune adevĕrulŭ, că: în primăverile anilorŭ 1885 și 1886 l'am vĕdutŭ di de di din dorĭ până în séră alergândŭ cu decĭ, ba chiar sute de poporenĭ ai sĕi, luândŭ parte la scóterea de pétră; prin ce a devenitŭ în poporulŭ sĕu unŭ mentorŭ alŭ lui, și prin acésta s'a datŭ ansă la curmarea trecerilorŭ religionare și la alipirea unanimă a poporului sĕu de dênsulŭ.

Și décă órecând și a avutŭ efectulŭ doritŭ proverbiulŭ latinŭ. »Verba movent, exempla trahunt,« aicĭ și l'a avutŭ. Avêndŭ la disposițiune în acestŭ modŭ materialulŭ brutŭ, a și pusŭ pétra fundamentală a Bisericei, în presența unei comisiunĭ consistoriale constătătóre din Reverendissimulŭ Domnŭ asesorŭ consistorialŭ Zacharia Boiu și Spectabilulŭ Domnŭ Ingineriu Neugebauer, și a începutŭ edificarea Bisericei, ducêndu o până acolo, încâtŭ s'a pututŭ instala în ea cu serviciulŭ divinŭ. Cum! cu câte âmblărĭ? cu câtă bătaiă de capŭ, și cu ce zelŭ a alergatŭ dela unulŭ la altulŭ ca să pótă face ce a făcutŭ? Acésta nu o póte șci nimenea altulŭ afară de dênsulŭ. A plăti întreprindĕtoriului la 2000 de florinĭ și a nu atinge puținulŭ capitalŭ alŭ Bisericei și fără de a încassa întrégă nicĭ mica repartițiă, suntŭ lucrurĭ carĭ vorbescŭ de sine.

Amicŭ, orĭ inimicŭ, trebue sĕ recunóscă, că numai avêndŭ deplină încredere a superiorilorŭ și numai cu unŭ tactŭ și o înțelepciune rară a pututŭ face ce a făcutŭ. Acéstă aserțiune se documentéză de ajunsŭ prin aceea, că o parte din poporenĭ voia a se edifica Biserica pe loculŭ în care a fostŭ Biserica cea vechiă, la unŭ capĕtŭ alŭ comunei, ér altă parte voiau sĕ se edifice în altă parte a comunei, pe unŭ locŭ cumpĕratŭ prin antecesorulŭ sĕu cu 100 fl. v. a. dela contele Bethlen Camillo, fără însĕ de a-lŭ intabula la timpulŭ sĕu pe numele Bisericei; mai târdiu ajungêndŭ contele Haller la posesiunea întregului domeniu, a denegatŭ cedarea acelui locŭ.

Spre a nu se arĕta părtinitorŭ nicĭ uneia din aceste partide, actualulŭ protopresbiterŭ a alesŭ pentru Biserică unŭ alŭ 3-lea locŭ, pe care a și edificat'o; astfelŭ numai a pututŭ începe lucrarea pe unŭ locŭ dintre cele mai pitorescĭ ale comunei.

Așa déră a ostenitŭ, a judecatŭ, și acum se póte bucura de fructulŭ ostenelelorŭ sale. Și în adevĕrŭ că s'a și bucuratŭ. Cu ocasiunea ceremonialului sfințirei interimale a acestei Bisericĭ, efectuite sub pontificatulŭ sĕu în urma concesiunei Escelenței Sale, cu asistința a 10 preoțĭ din tractŭ și în presența unui publicŭ numerosŭ din comună și jurŭ, la finea serviciului a ținutŭ o cuvêntare ocasională bine simțită, din care se vedea mulțămirea sufletéscă ce o sêmția în acelŭ momentŭ, ca si orĭ ce omŭ, care vede ostenelele sale încoronate cu succesulŭ doritŭ. Mulțimea era fórte mare și îndesată, totușĭ se reținea și dela cea mai mică rĕsuflare, încâtŭ se părea că fiecare se învêrtea în jurulŭ acestorŭ sublime învĕțăturĭ și aștepta deslegarea lorŭ finală Și nu s'a înșelatŭ mulțimea, pentru că întréga vorbire a fostŭ o adevĕrată edificare a moralitățiii și a reverenției.

Póte fi mândru poporulŭ din Cetatea de baltă de laudele ce i-a adresatŭ oratorulŭ la finea cuvêntărei sale lăudândŭ împlinirea datorinței, numai pentru ea însășĭ fără de a mai aștepta altă rĕsplată.

După finirea servițiului P. O. d-nŭ Protopresbiterŭ Nicolae Todoranŭ a binevoitŭ a întruni în casa sa la prândŭ pe toțĭ preoții fungențĭ, pe întregŭ comitetulŭ parochialŭ și alțĭ onorațiorĭ din comună și jurŭ.

Atâtŭ aranjarea mesei, câtŭ și vioiciunea ce a domnitŭ la masă servesce spre laudă gentilei dómne protopopese Isabela Todoranŭ născută B. Cioranŭ din Rĕșinarĭ, carea cu afabilitatea-i înăscută a sciutŭ întreținea vialitatea între óspețĭ până târdiu.

Toastele la masă le-a deschisŭ P. O. domnŭ Protopresbiterŭ Nicolae Todoranŭ pentru Inaltŭ Prea Sfinția Sa Archiepiscopulŭ și Metropolitulŭ Mironŭ Romanulŭ, a continuatŭ parochulŭ din Crăciunelŭ, Naftanailŭ Oprea, pentru ilustritatea Sa Domnulŭ Vicariu Archiepiscopescŭ și Archimandritŭ Nicolau Popea. Parochulŭ din Boianŭ Iosifŭ B. Crișanŭ pentru Protopresbiterulŭ Nicolae Todoranŭ, parochulŭ din Blășielŭ, Zacheiu Sasŭ pentru poporulŭ din Cetatea de baltă; alții pentru d. asesorŭ consistorialŭ Zacharia Boiu, pentru Dómna protopopésă Todoranŭ, pentru femeea română etc.

Decĭ protopresbiterul Nicolae Todoranŭ, prin energia și activitatea sa neobosită s'a documentatŭ mai pre susŭ de orĭce elogiu.

Dée Ceriulŭ ca în curêndŭ sĕ pótă realisa și edificiulŭ școlei spre a'șĭ încorona întregŭ opulŭ sĕu.*)

Faptele vorbescŭ. *B.*

Ultime scirĭ.

Lembergŭ, 30 Decemvre. Oficerii și generalii garnisónei de aci învéță cu zelŭ *limba ruséscă*. Ca instructorŭ funcționéză capelanulŭ militarŭ gr. or. Mitrofanovicĭ.

Cracovia, 30 Decemvre. Ministrulŭ de rĕsboiu rusŭ a datŭ ordinŭ sĕ se procure și triméță imediatŭ șése echipage pentru podurĭ de ferŭ de rĕsboiu și 200 luntri cu pânze pentru armata din Asia centrală.

Berlinŭ, 30 Decemvre, Cercurile militare aștéptă la anulŭ nou unŭ discursŭ alŭ împĕratului asupra situațiunii esterne. „Voss. Ztg.“ anunță, că guvernulŭ francesŭ face în Jutlanda și pe insulele daneze însemnate cumpĕrărĭ de cai. — „Kreuzzeitung“ află că înarmarea ostirei germane cu noua *pușcă cu magazinŭ* se va termina numai în primăvéra viitóre. Mai întâiu fură înarmate cu acésta pușcă corpurile mai apropiate de graniță, alŭ 4-lea, 7, 10, 11, 14 și 15 lea corpŭ de armată și corpulŭ gardelorŭ. Corpurile bavareze și saxone, carĭ se provĕdŭ din propriele lorŭ fabrice, ținŭ pasŭ în privința înarmărei cu noua pușcă cu trupele prusiane.

Londra, 30 Decemvre. Corespondentulŭ din Parisŭ alŭ lui „Times“ a primitŭ din Petersburgŭ și încă din isvorŭ de încredere scirea că înainte cu 14 dile s'a semnatŭ o *alianță directă germano-rusă.*

Petersburgŭ, 30 Decemvre. Generalulŭ majorŭ Kaulbars e pusŭ la disposițiunea comandantului supremŭ alŭ trupelorŭ de gardă.

*) Acésta o dorimŭ din totŭ sufletulŭ și noi, și sperămŭ, că păr. Todoranŭ se va feri de orĭce separatismŭ, care ar pute strica causei comune a învĕțămêntului românescŭ și se va strădui sĕ mérgă mână'n mână cu colegulŭ sĕu, preotulŭ unitŭ, în tóte cestiunile școlare și naționale. — Red.

DIVERSE.

Fructele de medicină. — Doctorulŭ de Lewis, din Filadelfia, recomandă întrebuințarea fructelorŭ ca fórte utilă în terapeutică, carĭ suntŭ preferabile multorŭ remedii mai neplăcute și mai puținŭ eficace. Ca laxative se potŭ întrebuința cu succesŭ portocalele, smochinele, prunele, dudele, curmalele; rodiile și smeura suntŭ astringente; strugurii, perele, gutuile, fragile, agrișile și simburii de dovleacŭ suntŭ diureticĭ; cócăzele, dovlecii și pepenii suntŭ refrigerențĭ, lămâile și merele suntŭ refrigerențĭ și sedativĭ ai stomacului. Portocala, luată dimineța pe nemâncate, lucréză ca laxativŭ, câte odată ca purgativŭ și o póte suporta stomaculŭ celŭ mai delicatŭ. Rodiile suntŭ astringente și bune pentru răgușală. Scórța rădĕcinei de rodii (punica granata), sub formă de decocțiune este unŭ vermifugŭ escelentŭ și se póte întrebuința fără temere pentru combaterea teniei (panglicei) Smochinele tăiate în douĕ formézá cataplasme escelente pentru arsăturĭ și bubóe. Fragile și lămâile curăță petra de pe dințĭ. Merele suntŭ bune în contra strănutatului și în contra vomărei. Oleulŭ extrasŭ din nucile de cocosŭ înlocuesce oleulŭ de ficatŭ de pesce și este adeseorĭ întrebuințatŭ de către medicii germanĭ, ca medicamentŭ în contra ofticei. Strugurii suntŭ fórte nutritivĭ și emolienți. Cura de strugurĭ este fórte recomandată în Francia și în Elveția pentru bólele de stomacŭ și de ficatŭ, pentru scrofuloșĭ. Ea se face mâncândŭ în fiecare di mai multe kilograme de strugurĭ, pe lângă carĭ se adauge pâne și apă. Gutuile, pe lângă calitățile lorŭ astringente, prin infusiune în apă fértă, dau o loțiune escelentă pentru bólele de ochĭ.

Estravaganță. — Br. Solomonŭ Heine din Hamburg era de totŭ originalŭ. Se istorisesce despre elŭ următórele: O tînĕră cântăreță dela teatrulŭ orașului Hamburgŭ, întocmindŭ unŭ concertŭ, se duse cu o listă de subscripțiune la cele mai distinse familii din orașŭ. Solomonŭ Heine subscrise 100 mărcĭ. Plină de bucuriă, tînĕra damă strigă; „Ah, câtă amabilitate din partea d-tale, d-le Haine, — estĭ demnŭ de sărutatŭ.« — »Décă-i așa, sărută-mĕ, domnișóră, și adaugŭ la 100 o 0.“ — „Cu plăcere!“ Sărutarea fŭ dată și 0 adausă. „Hei, dise Heine zimbindŭ, sărutarea fŭ așa de bună, încâtŭ — decă ai vrea s'o repețescĭ — așŭ adauge la cele trei nulĭ încă o a patra.“ Așa se și'ntêmplă. Douĕ sĕrutărĭ de pe fragedele buze ale fetei prefăcuseră 100 de mărcĭ în 10,000,

„Vrăjitŭ« — In dilele trecute s'a petrecutŭ în Petersburgŭ unŭ furtŭ în împrejurărĭ de totŭ enigmatice. In brutăria Kontin apărŭ o frumósă și elegantŭ îmbrăcată damă și cerŭ dela d-na Ioana Kontinŭ pâne albă. Pe când scotea pânea, necunoscuta scóse de sub talmaua ei unŭ bețișorŭ, ilŭ purtă prin aerŭ și urmă ceva neesplicabilŭ: D-na Kontinŭ rĕmase pe locŭ ca împetrită, ochii i se deschiseră marĭ și nu mai putŭ se scótă nicĭ unŭ cuvêntŭ. Vĕdŭ însĕ fórte bine, cum necunoscuta se duse la masa de banĭ, scóse banii din cutiă, trecŭ apoi în camera laterală și adună lucrurile cele mai bune. D-nei Kontin i se părea că'i arde obrazulŭ, simțea durerĭ violente, dér încă totŭ nu se putea mișca, deși vedea totŭ ce se petrece, și nicĭ nu putea scóte vre-o vorbă. Necunoscuta legă tóte lucrurile într'o cârpă și cu o salutare batjocuritóre eșì din prăvăliă. Starea »vrăjită“ a d-nei Kontin mai durà optŭ până la dece minute. In fine isbutì, după opintirĭ supraomenescĭ, sĕ și ridice o mână și îndată după aceea încetă și „vrăjirea“, ér d-na Kontin începŭ a striga îngrozitorŭ. Alergară ómenĭ în prăvăliă, se luarŭ după hóță, dér nicĭ urmă nu s'a găsitŭ. La începutŭ nu voì sĕ crédă nimenĭ cele spuse de d-na Kontin și se aduse unŭ medicŭ. Acesta constată pe obrazulŭ ei rănĭ de arsură, care trebue sĕ fi fostŭ pricinuite printr'o fluiditate.

Numerósele manifestațiunĭ de iubire și condolență, ce ni s'au esprimatŭ din tóte părțile cu ocasiunea trecerei din viéță a scumpului și neuitatului nostru tată *Constantin Popasu*, precum și onórea ce s'a făcutŭ decedatului din partea onor. Corporațiunĭ din locŭ și afară ne obligă la adêncă recunoșcință. Imposibilŭ a o esprima fiecărui în parte, rugămŭ pe toțĭ a-o primi pe această cale.

Mulțumimŭ în specialŭ cu căldură onor. Eforii a scólelorŭ centrale române onor. delegațiunĭ, onor. Corpŭ didacticŭ, onor. Comitete parochiale ale bisericei „Sf. Nicolae“ și „St. Treime;“ onor. gremiu rom. de Comerciu Levantin, onor. Consiliu de administrațiă a institutului „Albina,“ on. Societăți a „tinerilorŭ comercianțĭ“ on. Primarŭ, on. Direcțiunĭ a scólelorŭ și bisericii evangelice, on. Direcțiunĭ a școlelorŭ reale de statŭ.

In numele familiei:

Ioanŭ Popasu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 31 Decemvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 5%	104 45	Bonurĭ croato-slavone	105 50
Rentă de hârtiă 5%	93 45	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.05	Imprumutulŭ cu premiu ung.	120 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99.70	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —	Renta de hârtiă austriacă	82.65
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	119 —	Renta de arg. austr.	83 25
Bonurĭ rurale ungare	104.50	Renta de aurŭ austr.	112 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50	Losurile din 1860	137.20
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.25	Acţiunile băncei austro-ungare	881 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.20	Act. băncei de creditŭ ung.	303.60
Bonurĭ rurale transilvane	104.50	Act. băncei de creditŭ austr.	295.50
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
		Napoleon-d'orĭ	9.97
		Mărcĭ 100 imp. germ.	61 85
		Londra 10 Livres sterlinge	126.70

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 1 Ianuariu st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.43	Vênd.	8.45
Argint românesc	»	8.40	»	8.42
Napoleon-d'orĭ	»	9.93	»	9.96
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.33
Imperialĭ	»	10.30	»	10.33
Galbenĭ	»	5.93	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS“

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dale 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ	3 fl. —
„ şése lunĭ	6 fl. —
„ unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ	10 francĭ
„ şése lunĭ	20 „
„ unŭ anŭ	40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.